# Bir lokmada batma!

## Emine Hanım: “17. Lem’a’nın 14. Notasının 3. Remzinin son paragrafında bahsedilen, ‘Madem böyledir; hazer et. Dikkatle bas. Batmaktan kork. Bir lokma, bir kelime, bir dane, bir lem’a, bir işarette, bir öpmekte batma’ cümlesinde ne anlatılmak istenmektedir?”

On Yedinci Lem’a’nın On Dördüncü Notasının Üçüncü Remzi, insanın çok ince, çok derin, ulaşılamayan, tanımlanamayan, elle tutulamayan bir yanına ulaşıyor, elle tutuyor, nazara veriyor ve insanın, dikkat etmediğinde, o tanıyamadığı garip halinde ve keşfedemediği acip duygusunda boğularak batabileceğine dikkat çekiyor; insanı uyarıyor.

İnsan kendisini tanısın, tanımasın; her yönüyle derinliği olan bir varlıktır. Yaşadığı hiçbir hatırayı gerçekte unutmaz. Tattığı hiçbir acının, kederin ve elemin izini hafıza arşivinden silemez. Tattığı hiçbir lezzetin hatırasını dimağından çıkaramaz. İnsan ne geçmişini ve mazisini unutabilir; ne geleceğe dayalı ümit ve emellerinden vazgeçebilir. Bazen laf olsun diye söylenmiş bir tek kelime, ona, geçmişinde iz bırakan bir hatıra sayfasını açar ve öyle bir manyetik alan meydana getirir ki, insan âdeta aynı olayı tekrar yaşar. Bir elemse yaşadığı; bakarsınız adam, o elemi tâ yüreğinde duyar, burnunda bir kez daha acı hisseder, derin etkisinde bir kez daha sarsılır. Ve hemen arkasından, o elemin geride kalmış olmasındanâ€“eğer şükredebiliyorsa—şükreder. Bir lezzetse geride kalan; bir tek kelime, bir tek işaret, bir tek pırıltı, bir tek tanecik, bir tek hareket, onun zihin ekranına öyle net bir görüntü düşürür ki, onu, tekrar mazinin efsunlu ve büyülü keyiflerine alır götürür. Eğer şükürsüz bir nimetse dimağına tadı vuran, derinden bir “ah!” çekmekten kendini kurtaramaz, “of!” demekten kendini alamaz. Çünkü şükürsüz olduğundan; lezzetten ayrılmış olmanın verdiği derin acı ve dayanılmaz elem, içini yakar, midesini ekşitir, yüreğini parçalar.

Kimi zaman küçük şeyler, büyük haramlara kapı açarlar. Ondandır ki din, mide bulandıran küçük şeylere “mekruh” demiştir. İnsan, bir damladan, bir noktadan ne olacak, der, takvayı esas tutmaz, kendini sakınmaz; ama ne acıdır, az sonra öyle bir dalga gelir ki, onu denize çeker, boğar, tüm hayatını mahveder.

Bazen de farklı bir yapıya ve karaktere sahip olduğunu ileri bir yaşta, hiç beklemediği bir "an içinde" keşfeder insan. Bu an, zamanın çok küçük, zerre gibi bir parçasıdır ve insanın tüm dünyasını değiştirecek güçtedir. Allah nelere kadir değildir ki?

Bir cam parçası, nasıl, gökyüzünü güneşiyle ve yıldızlarıyla birlikte içine alabiliyorsa; incir çekirdeği kadar bir hafıza kuvveti, nasıl, bütün ömürdeki yaşanmış hayat hallerini ve hatıraları kuşatabiliyorsa; gökyüzündeki her bir kara delik, nasıl dev küreleri ve dev ölü yıldız enkazlarını yutabiliyorsa; çok büyük ve çok önemli hatıralar da bazen umulmadık bir kelimenin, beklenmeyen bir işaretin, ansızın beliren bir pırıltının büyülü kucağında gizliden oturuyor olabilir ve bir tek işaret ilgili kişiyi çok farklı bir duygu yoğunluğuna götürebilir, ruhunda bir fırtına estirebilir. Meselâ birden bire facia getirebilir, birden bire huzura gark edebilir, birden bire kriz verebilir, birden bire kalp sektesine neden olabilir, birden bire ölüm getirebilir, birden bire hayat kurtarabilir.

Böyle, insanın hayatını alabora eden şey, eğer bir helâl lezzet, bir meşru heyecan ve bir masum hatıra ise hiç mesele yok. Fakat yine de, insanın başına neler açacağı bilinmez. Meselâ, askerde; arkadaşının ağzından alelusul dökülüveren söz gelişi, "ateş" sözcüğü, avcı hattında, bütün dikkatiyle hedefe kilitlenmiş bir er için, çok hasret duyduğu annesinin ocak başındaki muhterem ve müşfik tavırlarına şimşek gibi bir pencere açabilir, hayalî bir intikal sağlayabilir. Bu öyle bir penceredir ve öyle bir intikaldir ki, erin bütün dikkatini dağıtır, bütün hedefini alt üst eder, bütün performansını bozar, bütün verimliliğini kaybettirir ve belki de düşmana kendisini hedef eder. Ya da, çok stratejik bir alanda, tam kritik bir esnada düşmanı gözden kaybetmesine neden olur.

Peki; âhiretin ebedî, sonsuz, dev boyutlu, cazibeli ve capcanlı hayatı karşısında, oldukça geçici, oldukça fani, oldukça günübirlik, oldukça sığ, oldukça basit, oldukça itici ve oldukça hızlı bir seyirle tükeniveren ve bir "zerrecikten" ibaret olan dünya hayatının insan kalbinde oturduğu "konuma" ne demeli? Peygamberlerin ve vahyin doğru haberleri bütün kulaklarda yankılanırken; bu "hayalî zerreciğin", o "dev hakikî hayatı" yutmasını nasıl izah edersiniz? Bunun ona tercih edilmesi hangi akla sığar?

Oysa aslında insan dünyaya sığışamıyor, dünyaya yerleşemiyor; zindanda boğazı sıkılmış bir adam gibi "of!" "of!" deyip duruyor. Çünkü dünya insana kâfi gelmiyor. İnsan hakikî bir hayat arıyor. İnsan ebediyet arıyor. Fakat aradığını dünyada zannediyor ve yanlış kapı çalıyor! Aradığının âhirette olduğunu söylediğinizde, ölümden korkuyor, karanlıktan ürküyor ve kendisini bir hatıraya, bir ışığa, bir kelimeye, bir taneciğe, bir işarete, bir öpmeye; sözün kısası, bir "dünyacığa"

hapsediyor. Ama o “dünyacıkta” yerleşemiyor. Çünkü kalbi âhireti istiyor. Bundandır ki her ibadet, insan kalbine sonsuz bir huzur ve doyumsuz bir lezzet veriyor.

On Yedinci Lem’a’nın On Dördüncü Notasının Üçüncü Remzinden; insanın hayatı boyunca imtihan içinde olduğuna, hayatı boyunca bütün dikkati ve yoğunluğu ile aklının “başında” olması gerektiğine, zerrecik bir dünya için ebedî bir âhiret hayatını boğmaması gerektiğine, bütün ümitleri konusunda yalnız Allah’a güvenmesinin ve bütün korkularını bir yana bırakıp yalnız Allah’tan korkmasının önemine; aksi takdirde çok küçük şeylerin, insanın dünya-âhiret dev hayatını boğup mahvedebileceğine işaret edildiğini görüyoruz.

Anlaşılıyor ki, insan, bir sırat köprüsünde duruyor